

1756 576

ШТАТУТИ

ПРИВИЛЕГОВАНЕ НАРОДНЕ БАНКЕ

КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

БЕОГРАД

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПARIЈА

1883

L. B. 6
292576

ЛУКА ЋЕЛОВИЋ
БЕОГРАД

Luka Celović
BEOGRAD

10 = 230209850
УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 45302.1

На основу одсека III и IV члана 26-ог закона о Народној Банци од 6 Јануара ове године, потписани министри издају и обзнањују у овом што сљедује :

ШТАТУТ

ПРИВИЛЕГОВАНЕ НАРОДНЕ БАНКЕ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

ОДСЕК ПРВИ

Установљење, целъ и трајање

Чл. 1.

У смислу закона о народној банци од 6. Јануара ов. год. установљава се Српска Народна Банка.

Она је завод на акције.

Она стоји под нарочитим надзором државе (чл. 24 закона).

Чл. 2.

Фирма њена гласи : Привилегована Народна Банка Краљевине Србије.

Она се има протоколисати код београдског трговачког суда.

Фирму пуноважно потписује гувернер, (или његов заступник) и један члан управе.

Потписи гувернера и чланова управе имају се депоновати код београдског трговачког суда и код Министарства Финанције.

Чл. 3.

Народна Банка има своје главно седиште у Београду

Филијале или контоаре, било за све или само за неке гране своје радње, може она отворити и по другим местима у области Краљевине а по претходном одобрењу владе Краљевске.

Најдаље за годину дана од почетка рада свога отвара она филијал у Нишу.

Филијали или контоари протоколисаће се код надлежних окружних судова.

Чл. 4.

Трајање Народне Банке утврђено је одредбом члана 3-ћег закона на двадесет и пет година.

Оно се почиње рачунати од дана у који се банка формално конституише.

Оно се може и преко поменутог рока продужити али то само нарочитим законодавним решењем по предлогу владе а по молби коју управа Народне Банке поднесе на основу одлуке донесене простом већином гласова на главном збору акционара.

Чл. 5.

Банка престаје и пре рока о коме је напред реч, чим биланс њен покаже да губитци и штета прелазе половину акционарског капитала.

Иначе (то јест кад штета није прешла половину капитала) може банка са својом радњом престати само онда кад на главном збору акционара најмање три четвртине акционара и који притежавају најмање половину од свих издатих акција, до-

несу одлуку, да се радња обустави и да се ликвидира, и кад на такву одлуку и влада Краљевска свој пристанак даде.

Чл. 6.

Кад се реши да се предузме ликвидација, главни ће збор наименовати ликвидаторе, издати им пуномоћије и одредити им круг делања као и начин поступања.

Ликвидациони одбор дужан је да збор акционара сазивље сваке године те да му извештај о својој радњи поднесе.

Влада ће Краљевска ликвидаторима, које збор одреди, придодати свога комесара, а у осталом поступиће се по члану 26-ом закона о Народној Банци.

ОДСЕК ДРУГИ

Капитал — Акције — Резерва

Чл. 7.

Капитал привилег. Народне Банке Краљевине Србије утврђен је за сада на двадесет милиона динара, а подељен је у 40.000 акција, од којих свака гласи на 500 (пет стотина) динара.

Овај се капитал може и увећати кад то збор акционара реши а влада одобри.

Чл. 8.

За почетак друштвене радње изнеће се на јаван упис прва серија од 20.000 акција.

Осталих 20.000 акција изнеће се, у једној или и у више серија подељени, на јаван упис тек пошто се акције прве серије потпуно уплате и кад мимо тога Управа Народне Банке реши а влада одобри да се к издавању нових акција приступити може.

Прва серија издаће се по пуној номиналној вредности.

Остале се могу издавати по цени већој од номиналне вредности, али вишак од номиналне вредности има ићи на ојачање резервнога фонда.

Чл. 9.

Сопственици акција од прве серије имају првенствено право да од акција потоњих серија при њиховоме издавању узму онолико акција, колико имају од прве серије, а по цени по којој се оне друге акције издаду

Чл. 10.

Банка се има сматрати за конституисану чим се званичним актом Министра Народне Привреде констатује да је 20.000 акција уписано и да је на њих извршена уплата прве четвртине номиналног капитала.

Чл. 11.

Привремене акције издаће се чим се прва четвртина номиналног капитала уплати.

Привремена акција гласи на име.

Кад се цео капитал на који акција гласи (т. ј. 500 динара) уплати, замениће се привремене акције правим акцијама, које гласе на доносиоца (au porteur).

Привремена акција пренаша се из својине једнога лица у својину другога писменим преносом на полеђени саме акције или и сваком другом формалношћу преноса, коју закон за пуноважну признаје. Но Народна Банка не узима на себе никакву одговорност односно вредности таквог преноса.

Права акција пренаша се из једне својине у другу простом предајом саме акције без икаквих других формалности.

Чл. 12.

И привремене као и праве акције биће снабдевене купонима, који гласе на доносиоца.

Чл. 13.

Акција је недељива, и банка може само једно лице признавати за сопственика једне акције.

Чл. 14.

Сваки акционар учествује у имању и добити Народне Банке према капиталу који у акцијама има.

За обвезе своје Народна Банка одговара целим својим имањем, а акционари само капиталом који су на своје акције уплатили.

Чл. 15.

Сваки акционар тим самим што има акције Народне Банке пристаје на штатут њен и на одлуке које се у смислу закона и штатута правилним путем донесу.

Чл. 16.

Сваки уписник, односно сваки акционар, дужан је да уплате положи тачно на рокове које обзнани Управа (а при установљавању банке надлежни министар).

Ко не положи уплату на одређени рок дужан ће бити да на целу суму коју је уплатити ваљало, плати и интерес од 8% од дана одређеног рока па до дана извршене уплате.

Ако уписник или акционар и поред обновљеног позива у новинама не положи уплате ни кроз два месеца од дана који је одређен био за уплату, онда он без икаквог даљег суђења губи право на све суме које је Банци на своју акцију већ уплатио. Управа ће банкина ту акцију прогласити за неважећу, на њено место издати и продати другу, а оне већ уплаћене суме узеће као ванредни приход у резервни фонд.

Чл. 17.

Банка народна има свој резервни фонд коме је целъ :

а., да покрије губитак на капиталу банчином ако би каквог било ;

б., да према потреби надокнади чисту добит банчину свакога полгођа тако, да се акционарима може дати 3% на име интереса на уложени капитал за свако полгође.

Резервни се фонд образује тиме, што се од чисте добити банчине, по одбитку свију трошкова и по одбитку сума нужних да се подмири акционарима 3% полугодишње, узимље један део но највише до 15%, те као резерва оставља на страну.

О резервноме се фонду има водити засебни рачун.

Капитал резервнога фонда има се уложити у сигурним вредностима. Бар једна четвртина треба да је уложена у српским државним облигацијама.

Кад резервни фонд достигне висину од 20% уплаћенога капитала престаће се са оним одбијањем од чисте добити. А кад се фонд резервни на-

кнадом губитка у капиталу или допуном интереса прописаног окрњи, предузеће се с нова одбијање извесног процента од чисте добити док овај опет не стигне висину од 20% уплаћеног капитала.

Приход од фонда резервног има ићи у опште приходе банчине.

ОДСЕК ТРЕЋИ.

Круг радње банчине.

Чл. 18.

Послови које народна банка по закону предузимати може јесу ови:

1. Есконтовање и куповање меница, разних трговачких вредности, искључујући акције разних друштава, и есконтовање и куповање упутница српске држ. благајне (bons du tresor) и државних купона;

2., Куповање и продавање злата и сребра;

3., Давање зајмова на залогу злата и сребра или и златних и сребрних ствари, као и на залогу српских државних облигација ма које врсте (облигација, лоза, бонова и т. п.) као и облигација за које српска држава јемчи;

4., Примање новаца и других вредности просто на чување;

5., Примање новаца и других сигурних вредности на текући рачун, и с тим у свези издавање упутница или чекова;

6., Наплаћивање и исплаћивање за рачун приватних лица, завода, корпорација (цркава, општина, еснафа и т. д.) или државе;

7., Посредовање при остваривању зајмова за рачун државе, округа, срезова, општина као и индустријских и трговачких предузећа земаљских;

8., Давање зајмова на земаљске производе и еспапе у опште који нису скором квару подложни; издавање еспапница (вораната Warrants) и зајмова на њих, као и подизање и управљање магацинима за такве производе и еспапе;

9., Примање улога по штедионичким књигама, по правилима које управа пропише а Министар Народне Привреде одобри.

Чл. 19.

Народној Банци није дозвољено да се упушта у берзанске шпекулације, као ни у трговинске радње, осим оних које су у претходном члану набројане.

Она не може прибављати више непокретнога имања него колико јој је за саму радњу њену преко потребно.

Забрањује јој се да своје сопствене акције купује или да на њих зајмове даје.

Чл. 20.

Висину интереса, по коме Банка есконтује менице или иначе зајмове по разним родовима својих послова даје, одређује и обзнањује, путем званичних новина, од времена на време управа Народне Банке.

Чл. 21.

Поједине услове под којима Банка разне зајмове чини и задатке своје врши прописује управа нарочитим регламаном по претходном одобрењу истога од стране Министра Народне Привреде.

Чл. 22.

Банка ће примати на есконтовање само оне менице које поред друге исправности, што се законом прописане форме и плаћености таксене маркетиче, имају најмање три сигурна потписа, која представљају неку стварну вредност, и гласе по наредби а на време не дуже од деведесет и два дана.

Но и трговачке менице само са два потписа могу се примити на есконтовање у извесним случајевима и под извесним условима које ће Управа Народне Банке, по одобрењу Министра Народне Привреде, прописати.

Чл. 23.

На давање зајмова на еспапе Банка, не сме употребити никада више од 25% од свога новчаног стања.

Управни ће одбор сваких 10 дана одређивати колико ће се у тим границама моћи на ту врсту послова у настојећој десетини дана употребити.

Чл. 24.

На есконтирање благајничких бонова државних, на давање зајмова на залогу српских државних облигација не сме се никад више од 25% новчаног стања завода употребити.

На државне благајничке бонове и обвезнице може се давати зајам само до највише 90% њихове цене на берзи или у чаршији.

Но ова се врста зајмова може давати највише на три месеца.

Чл. 25.

Банка Народна има искључиву повластицу да издаје банкноте.

Облик банкнота, текст њихов, начин контро-
лисања њихове израде, начин емисије и количину
сваке поједине од категорија законом дозвољених,
одређује Управа Народне Банке у споразуму с вла-
дом Краљевом тако, да се без формалнога сагласја
Министра Народне Привреде у том погледу не може
ништа предузимати.

Чл. 26.

Банка је дужна да банкноте размени по пу-
ној њиховој номиналној вредности у зечећи но-
вац чим јој се то захте, у смислу чл. 11. закона
о Народној Банци.

На главној каси банке у Београду размена се
та има извршити без икаква одлагања у часо-
вима званичног рада.

На касама код филијала размена се та може
одложити само за оно кратко време колико је
необходно да се телеграмом захтевани зечећи новац
са најближе веће касе дотичном филијалу донесе.

Чл. 27.

Банкноте које се у тегај пуге треба да
су осигуране златом и другим вредностима трго-
вачким и финансиским, које се лако и сигурно
у злато претворити могу, а на име: меницама
есконтованим са роком који не прелази 92 дана и
са најмање два сигурна потписа, меницама на
стране пијаце, (девизе), еспапницама (воронтима) с
кратким роковима, купонима државних и других
јавних зајмова, којима рок није даљи од 92 дана, об-
везницама државним примљеним у залогу по вред-
ности која не прелази 75% њихове цене на пијаци.

Банка не ће моћи никад пустити у течај више банкнота него два и по пута колико злата у касама својима има. При томе злато може бити замењено сребром највише за четвртину.

Чл. 28.

Банка може издавати и ушутнице благајничке (Kassenscheine) који се исплаћују чим се поднесу, или на утврђене рокове, и носе интерес.

Она може применити и чекове за располагање од стране приватних или државе с оним депозитима њиховим, који се код банке налазе, или с оним сумама на које им је она кредите отворила.

ОДСЕК ЧЕТВРТИ

О Управи

Чл. 29.

Управу српске Народне Банке води управни одбор на челу којег стоји гувернер.

Чл. 30.

Гувернера поставља и разрешава указом Краљ на предлог Министра Нар. Привреде.

Управни одбор бира три кандидата које предлаже Министру Нар. Привреде ради даљег избора и потврде.

Гувернер мора бити српски поданик који је као такав најмање 7 година у Србији провео. Он мора стално становати у месту где је главно седиште банке.

Гувернер се бира сваке пете године. Избор може пасти на једно исто лице.

При самом избору Управни одбор одређује му плату.

Ако се за гувернера избере државни званичник он задржава сва права чиновника, и године службе проведене у Банци рачунају му се као године проведене у служби државној.

Чл. 31.

Кад је гувернер привремено спречен било болешћу или каквим другим узроцима да своју дужност врши, заступа га један од чланова управнога одбора кога сам одбор из своје средине избере и који носи назив вицегувернера.

Чл. 32.

Гувернер не сме бити члан управе ни једног другог кредитног завода.

Пре него што ступи у дужност гувернер треба да код Народне Банке положи у депозит 50 акција Српске Нар. Банке на име кауције.

Чл. 33.

Дужности гувернера банке ове су :

Он председава у седницама управнога одбора као и у главном одбору и на главном скупу акционара ;

Он извршује одлуке управног одбора односно главног одбора и скупа акционара, ако су закону о банци, штатутима овим и у опште законима земаљским саобразни ;

Он подноси главном скупу акционара рачуне које управни одбор према књигама и документима радње банчине спрема а контролни одбор одобри.

Он води надзор, да се по свима правцима закон о Народној Банци, штатути њени као и прописи за вршење појединих грана радње тачно врше.

Он потписује, извршујући одлуке управног одбора, све уговоре, све погодбе и сва акта, као и у опште кореспонденцију с владом и властима земаљским.

Он има право да обустави извршење сваке одлуке управног одбора за коју налази да је противна законима земаљским, интересима Нар. Банке или интересима земаљским. Но у том случају дужан је одмах ствар доставити до знања влади Краљевој и очекивати даље њена решења.

Ако влада не донесе никакво решење у року од 15 дана кад јој је ствар од гувернера званично саопштена, одлука се управног одбора, ако овај сам од ње не одустане, мора извршити.

Чл 34.

Чланова управног одбора има девет.

Њих бира главни скуп акционара на четири године.

Може бити изабран за члана управног одбора само онај акционар који је српски грађанин најмање 7 година; који стално у месту главног седишта Народне Банке станује, и који положи 40 акција у депозит Српске Народне Банке на име кауције. Ова се одредба за трајање концесије банкине не може мењати.

У другој и трећој години радње банчине од 9 чланова управног одбора одступиће свагда по тројица на које коцка падне, па ће се предузети избор за попуњење та три места. И сваке даље године на главном годишњем скупу одступиће три најстарија члана по избору, те се нов избор предузети.

Изабрати се могу по ново чланови који одступају.

Члан, који се избере да ступи на место члана који је умро или дао оставку, остаће чланом само оно време које је имао по правилу да одслужи умрши или одступивши члан.

Чл. 35.

Дужности управног одбора ово су :

Он разматра и решава сва питања која се тичу банчине радње и њених односа према другим лицима, осим оних питања која су већ расправљена и решена самим законом или и правилима (штатутима) банчиним;

Он одређује колики је интерес за дисконтовање меница и за наплаћивање по разним зајмовима;

Он одређује колики ће се део од новаца који су на расположењу употребити на коју грану радње а у границама напред (у одсеку о пословима банчиним) изложеним;

Он поставља и отпушта званичнике Народне Банке, одређује им плату као и величину кауције, ако се каква тражи ;

Он издаје пуномоћија за послове који се за Банку Народну а ван њеног главног седишта свршити имају;

Он одређује она лица која ће својим потписима давати признанице на примљене вредности код банке;

Он решава хоће ли се парнице водити или поравњања предузети;

Он спрема за главни скуп акционара тачан извештај о радњи банчиној и о биланцу њеном.

Чл. 36.

Одбор управни не може решавати пуноважно ако (мимо гувернера односно вице-гувернера) није присутно бар пет чланова.

Одлуке доноси простом већином гласова.

У случају једнаке поделе решава глас председника.

Чл. 37.

Управни се одбор састаје редовно свакога месеца један пут а иначе кад год га председник (гувернер или његов заступник) позове, или кад то два члана управе захтевају.

О свакој седници водиће се протокол у који ће се бележити у кратко предмет дискусије и решења и кратки разлози за таква решења. Протокол ће потписати присутни чланови.

Чл. 38.

За сваки састанак присутни чланови добијају марке присутности према којима ће се на концу године припадајућа тантијема поделити. За дежурство члановима се плаћа најмање по 10 дин. дневно.

Чл. 39.

Поред управног одбора има да постоји и одбор контролни.

Он се састоји из пет чланова од којих три морају бити из места главног седишта Банке а друга два изван Београда.

Бира их главни скуп акционара на пет година између оних акционара који станују на месту главног седишта банкиног, а имају најмање по 40 акција које морају депоновати код Банке као своју сопственост.

Сваке године по један члан контролног одбора одступа. За прве четири године решава коцка ко да одступи, а после одступа по служби најстарији члан. И одступајући члан може се по нова изабрати.

Чл 40.

Контролни одбор бира између својих чланова једног за председника а једног за подпредседника.

Он се састаје бар један пут сваког месеца у стану Нар. Банке, ради вршења свог задатка.

Он не може доносити одлуке ако бар три члана заједно с председавајућим нису на састанку.

Одлуке се доносе простом вишином гласова. При једнакој подели решава страна на којој је председавајући.

Чл. 41.

Задатак је контролног одбора :

Да прегледа књиговодство ;

Да прегледа протоколе о радњи управног одбора;

Да прегледа биланс који му по књигама управни одбор поднесе, и да га ако је уредан одобри ;

Да о овоме свом прегледу поднесу извештај главноме скупу акционара ;

Да прегледа одлуке које управни одбор донесе о промени интереса есконтног и зајмодавног,

као и о промени количине капитала који се на коју грану радње употребити има ;

Да од времена на време држи ревизију над касама звечећег новца и банкнота и над депозитима, и да о тима повременим ревизијама главном скупу акционара извештај поднесе.

Чл. 42.

И чланови контролног одбора имају на име награде за свој труд дијурну, а они што станују изван Београда кад дођу имају осим дијурне од 10 дин. још и подвозни трошак.

Чл. 43.

Гувернер, чланови управног одбора и чланови контролног одбора, сви скупа састављају *Главни Одбор за Управу Народном Банком.*

Овај се одбор под председништвом гувернера састаје најмање свака два месеца по један пут, да прегледа опште стање завода и његових послова.

Кад год се деси несугласица између назора и одлука управног одбора и одбора контролног, главни се одбор на позив гувернера састаје те питање с нова разматра и коначно о њему решава вишином гласова.

Главни одбор коначно утврђује предлог скупу акционара за поделу добити.

Он решава где да се филијали отворе и у опште како да се они организују.

Он решава у границама закона о свему што се издавања банкнота тиче. Он бира чланове есконтног одбора.

Чл. 44.

И чланова цензорског одбора има девет.

Њих бира главни одбор Народне Банке на две године. Сваки цензор треба да депонује код Банке на име кауције по 10 акција Народне Банке

Може их узети између лица који нису акционари но који се одликују својим поштењем и познавањем трговачких прилика.

Чл. 45.

Одбор есконтни подељен је у три одсека, у свакоме по три члана.

Ови одсеци редом врше преглед есконтне способности меница и других вредности које су Банци на есконт или иначе рад зајма поднесене.

За сваки састанак по овом послу дају им се марке које им се на крају године исплаћују сумом какву кад главни управни одбор одреди, но не мањом од 10 динара за сваку.

Сваком одсеку председава један члан управног одбора.

И есконтни одбор решава вишином гласова како се и по осталим одборима управе банчине решава.

Чл. 46.

Сваке године половина чланова есконтног одбора иступа. Прве године решава коцка, а за тим иступају службом најстарији чланови.

Иста се лица могу и више пута узастопце бирати.

ОДСЕК ПЕТИ

О главним зборовима

Чл. 47.

Главни збор претставља целокупност акционара.

Одлуке главног акционарског збора, које су сагласно закону и штатутима донесене, обвезне су и за оне акционаре који на скупу нису присуствовали.

Чл. 48.

На главном збору акционара може учествовати сваки онај акционар који има најмање пет акција.

Такав акционар може се дати на збору и представити нарочитим овлашћеником но свагда само преко некога који је такођер акционар Народне Банке. Но нико не може заступати више од једног акционара.

Друштва, заводи, општине, корпорације, које притежавају акције Народне Банке, могу се дати на збору представити и преко пуномоћника који сам није акционар.

Малолетнике и масе пуноважно престављају на збору акционарском турсори, односно стараоци њихови.

Пуномоћија и у опште докази да неко има права да учествује на главном збору акционара имају се предати управи банкиној или њеним филијалима најмање три дана пре дана у који се збор отвара.

Чл. 49.

Да главни збор акционара може радити треба да је на њему лично присутних најмање 100 акционара, који скупа имају најмање трећину од свих издатих акција.

Ако се на заказани дан довољни број акционара не јави, онда ће се скуп одложити за пуна три дана, а четврти дан држаће се збор пуноважан са онолико акционара колико их дошло буде.

У којим се случајевима од овога правила одступа казато је у члановима 54 и 55 овога одсека.

Чл. 50.

Главни збор акционара држи се редовно сваке године најдаље у априлу.

Ванредно се може састати кад год управни одбор то за нужно нађе.

Он се мора сазвати кад год контролни одбор то затражи, или и кад најмање четрдесет акционара који имају право гласа на збору и који депонују 2.000 акција, то захтевали буду писменом изјавом гувернеру Банке.

Чл. 51.

Главни збор сазивље Гувернер обзнаном у званичним Српским Новинама.

Прва обзнана треба да је штампана најмање тридесет дана пре дана у који се скуп држати има.

У обзнани треба да се означи и дневни ред скупа, или и цел његова, место и време састанка, као и места на којима се имају у депозит предавати акције од стране оних који на њему желе учествовати.

Чл. 52.

Главни збор решава:

1. О предметима који су обзнаном управе Народне Банке заказани да ће на дневном реду бити;
2. О предлозима које су најмање пет акционара, који имају право гласа, потписали и на десет дана пред састанак збора управи на знање поднели.
3. О годишњем биланцу који управни одбор подноси по истеку године, о одобрењу које се управном одбору има дати о радњи његовој и о подели добити;
4. О избору чланова управног и контролног одбора.

Ако се на збору реши да се неки предлог изнесе на дневни ред на идућем збору, управа ће бити дужна то учинити.

Чл. 53

Одлуке се доносе простом већином гласова.

Ако се гласови заједно с оним председничким поделе, онда је предлог о коме је реч одбачен.

Чл. 54.

Избори званичника и часника банких на главном збору бивају свагда тајним гласањем. Тако исто и за збацивање њихово. Но за ово треба да даде гласа најмање две трећине присутних акционара а који имају најмање половину од заступљених акција.

О осталим предметима гласање може бити јавно и поименично.

Чл. 55.

Кад се хоће у статутима банчиним да предузме нека измена или допуна, треба да се она обзнаном јави на дневни ред.

Сматраће се да је предложена измена или допуна усвојена кад је на збору заступљено најмање једна четвртина издатих акција и кад су за измену или допуну дали свога гласа најмање две трећине присутних акционара.

Разуме се да свака измена или допуна у штатутима вреди тек пошто од Министра Народне Привреде добије формалну потврду.

Чл. 56.

На главном скупу дају права гласа :

5	акција	на	1	глас
15	«	«	2	«
35	«	«	4	«
60	«	«	5	«
75	«	«	6	«
100	«	«	7	«

Сваких 20 акција преко сто даје права на један глас више.

Но нико не може имати више од тридесет гласова ма колико број акција да притежава.

ОДСЕК ШЕСТИ

О биланцу и подели

Чл. 57.

На дан 30 Јуна и 31 Децембра сваке године управни одбор утврђује биланц полугодишње, односно годишње радње.

У року од следећих 30 дана одбор управни дужан је да биланц преда контролноме одбору на преглед.

Контролни одбор дужан је да у року најдаље од 30 дана кад је примио биланц, писмено на протокол стави: налази ли да је биланц исправан или не, и према томе подноси у своје време главноме збору акционара свој извештај.

Главни збор акционара одлуком која је донесена већином гласова прима к знању биланц и одобрава га или одређује нарочити одбор ван чланова управе банчине да ревизију држи.

Чл 58.

При прављењу биланца има се управни одбор придржавати ових правила :

1. Облигације државне и разни ефекти, које банчина каса има као друштвено имање, ваља да се ставе у рачун по вредности по којој се на пијаци новчаној онога дана, у који се биланц прави, продати могу.

2. Сви годишњи текући трошкови банчине управе као и амортизовање и овештавање банчиног непокретног имања треба да се стави у расход.

Кад се актива прорачуна по правој њеној вредности и кад се сви трошкови одбију, што остане то је чиста добит банчина.

Чл. 59.

Од чисте добити има се пре свега издати акционарима на име интереса по 6^о, годишње.

Од онога што преко тога остане одвајаће се 15% за резервни фонд док овај не достигне висину од 20% друштвеног уплаћеног капитала.

За овим ће се узети 10% од онога првог преостанка за поделу награде у корист персонала, рачунајући ту како гувернера и остале чланове главног одбора, тако и чланове есконтног одбора (цензоре), директора и остале званичнике.

Од онога што и преко тога остане даће се државној каси 20% а превишак поделити међу акционаре као дивиденда.

Чл. 60.

Ако чиста добит од радње годишње није толика да акционарима намири по 6% годишње интереса на уплаћени капитал, узеоће се од резервног фонда потребна сума те да им се 6% измири.

Чл. 61.

Интерес и дивиденда, коју акционар не дигне за пет година од кад је за исплату оглашена у званичним новинама, припада половином државној каси а половином резервноме фонду Народне Банке.

Чл. 62.

Биланц и рачун добити и штете штампаће се у званичним новинама, а још и у другим у које их управни одбор хоће да пошље.

Ваља да се штампају најмање 10 дана пре дана одређеног за главни збор акционара.

Годишњи биланц треба да се штампа још и у засебним књижицама заједно с извештајем управног и контролног одбора о радњи банчиној, па да се разда акционарима на главном збору.

Чл. 63.

Управа је дужна да најмање сваког месеца штампа у званичним новинама преглед своје активе и пасиве.

Она ће дужна бити и Министру Нар. Привреде подносити сваког месеца преглед о стању и радњи својој.

ОДСЕК СЕДМИ

О државном надзору

Чл. 64.

Надзорно право државно над Банком влада Краљева врши преко нарочитог комесара.

Комесара поставља Краљ указом на предлог Министра Народне Привреде, којим му се уједно одређује и ранг и годишња плата.

Комесар је државни чиновник; но плата његова пада на терет Народне Банке.

Чл. 65.

Комесару је владином дужност :

1. Да присуствује с гласом саветодавним свима седницама управног одбора као и главног управног одбора банчиног, те да се увери да ли су одлуке и радње њихове саобразне закону о банци и статутима њеним ;

2. Да присуствује при редовном месечном прегледању каса и рачунских књига банчиних, а и сам да предузимље ванредне прегледе каса и рачуна ;

3. Да нарочито контролује колико су банкнота касе примиле и колико у саобраћај издале, као и да ли су оне покривене сигурним вредностима, које

се лако у звечећи новац претворити могу, како закон прописује ;

4. Да заступа владу и на главним скуповима акционара.

Кад год би нашао да је нека одлука, било управних органа било главног збора, противна законима, или штатутима или и интересима земаљским, он има право и дужност, да извршење таквих одлука обустави, док не поднесе извештај Министру Народне Привреде и док од овога не дође решење. Министар треба да изда решење најдаље у року од 15 дана, од кад му је ствар достављена, а ако у том року не донесе, онда се одлука може извршити.

Чл. 66.

Да би својим задатцима одговорити могао комесар владин има права тражити објашњења од органа банчиних по предмету своје дужности и ти органи дужни ће бити да му их по своме најбољем знању дају.

Чл. 67.

У случају да је комесар спречен да врши своју дужност Министар Нар. Привреде наименоваће му привременог заступника.

ОДСЕК ОСМИ

Опште одредбе

Чл. 68.

Народна Банка није дужна давати приватним лицима извештаја о стању кредита и рачуна неких других лица која с Банком рачуна имају.

Тако исто није дужна давати објашњења и побуде кад одбија тражене есконте, зајмове или кредите у опште.

Чл. 69.

За изгубљене или упропашћене банкноте не ће се издавати друге. Код њих судској амортизацији нема места.

У осталом за поједине комаде од поцепане или полуизгореле банкноте даваће банка сразмерну накнаду према регламану који ће о томе по одобрењу владе издати.

Чл. 70.

Привилегована Народна Банка Краљевине Србије има не само сва она права која јој нарочитим одредбама даје закон о народној банци од 6 Јануара 1883 године, него и сва она права која се по законима од 24 Септембра 1871 и од 10 Јануара 1879 године кредитним заводима могу дати а која се Народној Банци овим и дају.

ПБр. 1465.

17 августа 1883 год.

у Београду.

Министар Финанције,

Чед. Мијатовић

Министар Нар. Привреде

Јефр. П. Гудовић

